

INTERVENCIÓ A ASSEMBLEA APSAT / Girona, 18 de maig 2019

Noves activitats vinculades a l'arquitectura tradicional Pep Fortià, Arquitecte. Secretari APSAT

Des dels grups que treballem de fa temps en l'arquitectura tradicional volem aportar a l'APSAT el bagatge de les nostres experiències i el recorregut que des de fa anys anem acumulant a l'entorn d'aquest patrimoni tan proper i alhora desconegut.

Volia apuntar aquí algunes línies de treball a explorar des de l'Associació:

1. La reivindicació de les arts, els oficis i el coneixement compartit. Hi ha tot un saber en la tradició popular relacionat amb l'artesanía i els oficis tradicionals. Aquest camp és un territori fèrtil a explorar i l'hem trobat en les tècniques de la calç, les pintures tradicionals fetes amb ou , amb espina de peix , el treball amb la canya o el vímet. Aquestes tècniques són paral·leles a les arquitectures tradicionals i pensem que podrien ser camps per explorar en les Jornades bianuals que s'organitzen des de l'APSAT.

En els cursos i tallers que des de fa uns anys organitzem a les comarques gironines des de GRETA propiciem la recuperació d'aquests oficis i tècniques tradicionals cercant els mestres artesans que encara ens queden o noves generacions de joves que han redescobert aquests oficis. A més, hem constatat que els equips mixtes de tècnics , acostumats a projectar des del despatx i la teoria , i dels operaris (paletes, fusters, restauradors, pintors) acostumats a treballar amb les mans són molt productives i enriquidores en les dues direccions.

Penso que des de l'Associació APSAT hem de buscar la manera de posar en contacte també aquests dos móns : el del saber universitari la pràctica quotidiana feta des del taller o de l'obra.

2. La transformació de la realitat des del coneixement pluridisciplinar. Hem d'acceptar que en el camp de la cultura popular i tradicional , en el que l'APSAT es mou hi juguen diferents disciplines i que la complexitat del món real es capta només amb la superposició d'aquestes capes.

Fa dues setmanes vaig tenir la sort de participar en una taula rodona a Cervera en el marc de les Jornades del Recercat. En aquell marc hi vàrem participar quatre persones de diferents àmbits: un antropòleg, que feia una lectura dels paisatges en el seu substrat cultural, un geògraf que treballa en el món rural i

acostumat a valorar els temes dels aprofitaments agrícoles, els aqüífers, un naturalista que reivindica els elements tradicionals del paisatge com a elements de l'ecosistema i lligats a la fauna i la vegetació autòctones. Finalment jo vaig aportar l'experiència d'aquests anys des de GRETA amb els tallers i els cursos temàtics on hem explorat camps com el del patrimoni tradicional en entorns com el massís de les Gavarres. De la suma d'aquestes mirades en va sortir un discurs transversal molt enriquidor i en el que es sumen aquests sabers parcials en una reflexió complexa i afinada que aporta molts matisos a la visió actual sobre els territoris naturals i periurbans.

Des de l'APSAT penso també que hem de teixir aquests ponts amb altres disciplines i sabers, fer-nos conèixer, organitzar jornades arreu del territori amb aquesta visió àmplia que ens ajudi a entendre aquesta realitat complexa que es resisteix a ser reduïda o simplificada en els marcs disciplinars estàtics de sempre.

3. L'aposta per la transformació energètica des de la tradició

Un dels reptes que tenim plantejats com a societat del segle XXI és la transformació dels sistemes de producció i dels models energètics, de transport, socials i culturals. Aquest discurs que té una gran capacitat de transformació de la realitat l'hem de saber connectar amb la recuperació de les tècniques i la cultura tradicional. Tradicional equival a Sostenible, tinguem-ho clar.

Quan hem fet cursos i jornades sobre l'arquitectura tradicional detectem que hi ha un gran interès de les joves generacions en aquests nous models de producció i energètics i és en aquesta línia d'acció on ens convé actuar des de l'APSAT si volem dinamitzar i incidir en la realitat que ens envolta. Estem doncs en la línia de superar aquella visió del patrimoni tradicional idealitzada, mítica i en canvi fer d'aquestes tècniques tradicionals un cos teòric capaç de ser propositiu i de transformar i millorar el nostre entorn.

En aquesta línia, estem preparant des de GRETA una Jornada per la tardor d'aquest any dedicada a les tècniques tradicionals en l'arquitectura contemporània de les darreres tendències. Entenem doncs que la tradició és un fons d'on podem extreure eines que podem projectar cap al futur i fer propostes innovadores i amb alta capacitat de millora i transformació de la realitat.

Aquestes són algunes reflexions que llancem des de l'Associació per tal de proposar línies de treball concretes que ens puguin guiar en el futur d'aquest col·lectiu de gent que estimem la cultura i l'arquitectura tradicional i que en volem fer un espai de coneixement i de actuació concreta en la realitat del món que ens ha tocat viure.

Josep Maria Fortià, arquitecte

Secretari APSAT

Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura tradicional

